

1252 - آیا مهدی حقیقت دارد؟

سوال

آیا حدیثی که خبر از آمدن مهدی می‌دهد صحیح است یا نه؟ چون یکی از دوستانم می‌گفت این حدیث صحیح نیست.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

احادیث صحیح دال بر ظهور مهدی علیه السلام است و این که این ظهور در آخرالزمان و از نشانه‌های قیامت خواهد بود. از جمله‌ی این احادیث:

۱- از ابوسعید خدری - رضی الله عنه - روایت است که رسول الله ﷺ فرمودند: **مهدی در پایان امت من خارج می‌شود؛ خداوند به او باران عطا می‌دهد و زمین رویدنی‌های خود را بیرون می‌ریزد و وی مال را عادلانه تقسیم می‌کند و چارپایان بسیار می‌شود و امت زیاد می‌شوند. وی هفت یا هشت سال زندگی می‌کند حاکم در مستدرک (۴/ ۵۵۷-۵۵۸) وی می‌گوید: این حدیثی صحیح الاسناد است اما [شیخین] آن را تخریج نکرده‌اند** ذهبی نیز با وی موافقت نموده. آل‌بانی در سلسلة الصحیحة (۲: ۳۳۶ / ۷۷۱) می‌گوید: **این سند صحیح است و رجال آن ثقه هستند.**

۲- و از علی - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر ﷺ فرمود: **مهدی از ما اهل بیت است؛ خداوند امر او را یک شبه به صلاح می‌آورد** به روایت احمد (۲: ۵۸ / ۶۴۵) با تحقیق احمد شاکر. وی می‌گوید: **سند آن صحیح است و سنن ابن ماجه (۲/ ۱۳۶۷).** این حدیث را همچنین علامه آل‌بانی در صحیح الجامع الصغیر (۶۷۳۵) صحیح دانسته است.

ابن کثیر می‌گوید: **یعنی از وی توبه می‌پذیرد و به او توفیق می‌دهد و الهام می‌بخشد و پس از آنکه اهل رشد نبوده وی را رشد و هدایت می‌دهد** النهایة فی الفتن والملاحم (۱/ ۲۹) با تحقیق طه الزینی.

۳- از ابوسعید خدری - رضی الله عنه - نقل است که رسول الله ﷺ فرمودند: **مهدی از من است؛ پیشانی بلند است با بینی باریک و بلند، که زمین را پر از عدل و داد می‌کند، پس از آنکه آکنده از ظلم و ستم شده است و هفت سال حکومت می‌کند سنن ابی‌داود، کتاب المهدی (۱۱: ۳۷۵ / ۴۲۶۵) و مستدرک حاکم (۴/ ۵۵).** حاکم می‌گوید: **این حدیثی صحیح بر اساس**

شرط مسلم است اما [بخاری و مسلم] آن را تخریج نکرده‌اند. همینطور در صحیح الجامع (۶۷۳۶).

۴- از ام سلمة - رضی الله عنها - روایت است که گفت: شنیدم رسول الله ﷺ فرمود: **مهدی از عترت (یعنی نسب و اهل بیت) من، و از فرزندان فاطمه است** سنن ابی‌داود (۳۷۳ / ۱۱) و سنن ابن ماجه (۱۳۶۸ / ۲). آلبانی در صحیح الجامع (۶۷۳۴) می‌گوید: **صحیح است.**

۵- و از جابر - رضی الله عنه - روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: **عیسی بن مریم نازل می‌شود، پس امیر آنان یعنی مهدی می‌گوید: بیا امام ما در نماز باش.** می‌گوید: نه، برخی از این امت، امام برخی دیگرند، و این بزرگداشت الله برای این امت است این حدیث در صحیح مسلم با این لفظ آمده است: **پس عیسی بن مریم صلی الله علیه وسلم نازل می‌شود؛ آنگاه امیرشان می‌گوید: بیا برای ما امامت کن.** می‌گوید: نه، شما امیر یکدیگرید و این بزرگداشت الله برای این امت است مسلم (۲۲۵).

۶- از ابوسعید خدری - رضی الله عنه - از رسول الله ﷺ روایت است که فرمود: **[مهدی] از ماست که عیسی بن مریم پشت سر او نماز می‌گزارد** به روایت ابونعیم در أخبار المهدی. آلبانی می‌گوید: **صحیح است** رک: جامع الصغیر (۵: ۵۷۹۶ / ۲۱۹).

۷- از عبدالله بن مسعود - رضی الله عنه - از پیامبر ﷺ روایت است که فرمودند: **دنیا نمی‌رود یا تمام نمی‌شود تا اینکه مردی از اهل بیت من که هم نام من است بر عرب حکومت کند** مسند احمد (۵: ۳۵۷۳ / ۱۹۹) و در روایت دیگر آمده که: **نام او همانند من و نام پدرش همانند نام پدر من است** سنن ابی داود (۳۷۰ / ۱۱).

احادیث مهدی چنانکه برخی از امامان و علما بیان کرده‌اند، به تواتر معنوی رسیده است که اینجا سخنان برخی از آنان را بازگو می‌کنیم:

۱- حافظ ابوالحسن آبری می‌گوید: «اخبار [وارد] از رسول الله ﷺ درباره‌ی مهدی و اینکه وی از اهل بیت ایشان است و هفت سال حکومت می‌کند و زمین را پر از عدل و داد می‌کند و عیسی علیه السلام [در دوران وی] خارج می‌شود و او را در کشتن دجال کمک می‌کند و امامت این امت را بر عهده می‌گیرد و عیسی پشت سر او نماز می‌گزارد، از رسول الله ﷺ به تواتر رسیده است.

۲- محمد البرزنجی در کتاب خود **الإشاعة لأشراط الساعة** می‌گوید: **باب سوم درباره‌ی نشانه‌های بزرگ و علائم نزدیکی قیامت که پس از آن قیامت برپا می‌شود و این نشانه‌ها بسیار است که نخستین آن مهدی است و بدان که احادیث وارد درباره‌ی وی با اختلاف روایات آن تقریباً نامحدود است.**

وی همچنین می‌گوید: دانستی که احادیث وجود مهدی و خروج وی در آخرالزمان و اینکه وی از عترت پیامبر ﷺ و از فرزندان فاطمه علیها السلام است، به حد تواتر معنوی رسیده، بنابراین انکار آن بی‌معنی است.

۳- علامه محمد السفارینی می‌گوید: روایات خروج وی - یعنی مهدی - آنقدر زیاد است که به حد تواتر معنوی رسیده و در میان علمای سنت شیوع یافته تا آنجا که از اعتقادات آنان به شمار می‌آید. آنگاه پس از ذکر تعدادی از احادیث و آثار وارده درباره‌ی خروج مهدی و نام برخی از اصحاب روای این احادیث می‌گوید: روایات متعددی از این صحابه و دیگران و از تابعین و کسانی که پس از آنان آمده‌اند روایت شده که مجموع آن علم قطعی را می‌رساند؛ بنابراین ایمان به خروج مهدی واجب است چنانکه نزد اهل علم مقرر شده و در عقاید اهل سنت تدوین گشته است.

۴- علامه‌ی مجتهد، امام شوکانی می‌گوید: احادیثی که درباره‌ی مهدی منتظر آمده و توانستیم بر آن واقف شویم پنجاه حدیث است که در میان این احادیث صحیح و حسن و ضعیفی که با کمک احادیث دیگر قابل استناد باشد [آنقدر زیاد است که] بدون شک و شبهه به تواتر رسیده است، بلکه می‌توان به احادیثی که کمتر از آن روایت شده نیز بر اساس همه‌ی اصطلاحات اصولی، وصف تواتر را اطلاق نمود. اما آثار وارده از صحابه که در آن تصریح به نام مهدی شده آنقدر زیاد است که می‌توان آن را در حکم مرفوع دانست زیرا چنین موضوعی مجال اجتهاد نیست.

۵- شیخ علامه، صدیق حسن خان می‌گوید: احادیث وارده درباره‌ی وی - یعنی مهدی - با وجود اختلاف روایات آن، بسیار زیاد است به طوری که به حد تواتر معنوی می‌رسد و این احادیث در کتاب‌های سنن و دیگر دیوان‌های سنت از جمله معاجم و مسانید وارد شده است.

۶- شیخ محمد بن جعفر کتانی می‌گوید: نتیجه این‌که: احادیث وارده درباره‌ی مهدی منتظر و همین‌طور دجال و نزول سرور ما عیسی بن مریم - علیهما السلام - متواتر است رک: کتاب أشراف الساعة، اثر یوسف بن عبدالله الوابل (۱۹۵-۲۰۳).

اما باید به این نکته اشاره کنیم که برخی از دروغ‌پردازان احادیث بسیاری درباره‌ی مهدی علیه السلام یا تعیین اشخاصی از دروغگویان به عنوان مهدی ساخته‌اند یا سعی کرده‌اند مهدی را خارج از عقیده‌ی اهل سنت و جماعت معرفی کنند. همین‌طور برخی از دجالان برای فریب بندگان خدا و رسیدن به مال دنیا و تخریب چهره‌ی اسلام ادعای مهدویت نموده‌اند. برخی از آنان نیز جنبش‌ها و انقلاب‌هایی را به نام مهدویت به وجود آوردند و مردم را به این بهانه یا برای منافع مشترک اغفال نمودند. اما همه‌ی این مدعیان از بین رفتند و دروغ و نفاق و فریبشان آشکار گردید. این گونه حرکت‌ها و مدعیان هیچ زبانی به عقیده‌ی اهل سنت و جماعت درباره‌ی مهدی علیه السلام وارد نمی‌سازد و او بدون شک خواهد آمد تا با شریعت اسلام بر زمین حکومت کند. واللہ تعالی اعلم.